

OBSAH

***Předmluva* 11**

1945–1948

***Literární život* 15**

- Politické a kulturní souvislosti 15
- Snahy o centralizaci kulturního života 18
- Regulace knižního trhu 20
- Názorové diferenciacie 22
- Na cestě k převratu 24
- Literární kritika 25
- Literární věda 27

***Poezie* 29**

- Reflexe války a osvobození 29
- Křesťansky orientovaná lyrika 37
- Mýtus všedního života – tvůrčí impulz Skupiny 42 40
- Nové podoby surrealismu 45
- Další diferenciacie mladé poezie 48

***Próza* 52**

- Doznívání starších tendencí 53
- Dokumentární a svědecká literatura 55
- Válečné téma ve fabulované próze 58
- Próza s existenciálními motivy 59
- Hledání aktivního hrdiny 65

***Drama* 68**

- Revoluční proměny divadelního provozu 68
- Dramatické reflexe války 70
- Historické drama 73

- Politická satira 75
Na cestě k budovatelskému dramatu 78

1948-1958

Literární život 83

- První represe a emigrace 83
Sjezd národní kultury a právní zakotvení politických změn 86
Proměna společenského a kulturního života 88
Vznik Svazu československých spisovatelů
a jeho počáteční aktivity 89
Nakladatelství a periodika 92
Projevy stalinismu 94
Náběhy k uvolnění 97
II. sjezd Svazu československých spisovatelů 98
Pozvolné rozšiřování literárního prostoru v druhé polovině
padesátých let 100
Literární kritika 101
Literární věda 103

Poezie 105

- Spory o charakter nové poezie 106
„Staří“ básníci v nové době 108
Ve službě ideologie 110
Rozmývání normy 115
Surrealistické hledání východiska 117
Autoři edice Půlnoc 120
Poúnorová apokalypsa očima katolických básníků 122
Poezie v exilu 124
Návraty básnických osobností 126
Obnovování výrazové škály 130

Próza 137

- Reportáž a drobná próza ve službách budování socialismu 138
Budovatelský román 141

- Posuny ve ztvárnění tématu války 145
- Proměna hrdiny 147
- Próza s historickými náměty 149
- Próza vnitřního exilu 153
- Exilová próza 156

Drama 160

- Divadelní zákon, divadelní instituce a dramaturgie 160
- Výrobní drama jako prestižní útvar budovatelské dramatiky 162
- Další podoby budovatelského dramatu 164
- Reinterpretace historie 166
- První korekce budovatelské poetiky 168
- Dramatika etického znejistění 170
- Pohled na individuální bytí člověka 171
- Počátky divadel malých forem 172
- Drama zbavené kontaktu s divadlem 174

1958–1969

Literární život 179

- Pokus o zvrát 180
- Počátky liberalizace literárního života 182
- Úsilí o autonomii umění a hranice možného 184
- Kontakty mezi exilem a domovem 186
- Mezi literaturou a politikou 187
- Pražské jaro 190
- Literární kritika 194
- Literární věda 196

Poezie 199

- Prostor pro poezii a dialog 199
- Proměny poetiky vyhraněných básnických osobností 201
- Poezie tradičních kontur 205
- Co s všedním dnem... 206

Laboratoře básnického experimentu	211
Písňové texty a hudební inspirace v poezii	216
Poezie křesťanského řádu	219
Podoby mladé poezie	223
Surrealistické aktivity	229
Poezie v exilu	231

Próza 233

Próza budovatelské deziluze	233
Nová podoba reflexe válečné zkušenosti	235
Rehabilitace drobné prózy a reportáže	239
Zrod mnohohlasí: 1963–64	241
Problematizace privátního života	243
Různorodost prozaických experimentů	245
Poetika absurdity	249
Existenciální a nadčasové pojetí válečného tématu	252
Osamocený jedinec v soukolí systému	254
Próza s tématem vězení, trestných táborů a vojny	257
Historická podobenství	259
Próza v dotyku s populárními žánry	263
Exilová próza	265
Návraty křesťanských prozaiků	267

Drama 269

Dramatika čechovovské inspirace a morálního apelu	270
Svébytná modelovost Topolových her	275
Nový impulz: divadla malých forem	277
Legenda Semafor	278
Absurdita jazyka a komunikace: Vyskočil a Havel	280
Další podoby modelové dramatiky	283
Různorodost divadel malých forem	285

1969–1989

Literární život 293

- Počátky normalizace a nově nastolená „pravidla hry“ 294
- Fungování literatury v oficiální sféře 297
- Literární život v exilu 301
- Formování domácího paralelního prostoru 303
- Underground a Charta 77 306
- Na cestě ke konci totality 308
- Literární kritika za normalizace 313
- Literární kritika v exilu a samizdatu 316
- Literární věda 319

Poezie 322

- Spirituální tradice ve vnějším a vnitřním exilu 323
- Proti vyprázdňenosti doby 327
- Poezie plynutí času, paměti a návratů 328
- Proměny poezie „nepřízřusobivých“ mladých básníků
šedesátých let 332
- Pokračování básnického experimentu 336
- Společenství a poetika undergroundu 339
- Surrealismus: zpátky do podzemí a exilu 343
- Poezie v mezích reálného socialismu 346
- Básníci sloužící režimu 348
- Pětatřicátníci 350
- Básníci „na okraji“ oficiálního 354
- Publikační návraty 359
- Folková a rocková píseň jako protest a vyznání 362

Próza 368

- Modelová a alegorická próza samizdatových prozaiků 370
- Generační a historické konfrontace 372
- Existence v absurdní každodennosti 374
- Próza v exilu 377
- Mezi dvojím domovem: Josef Škvorecký a Milan Kundera 379

- Tvorba poučnorových exulantů 383
- Exiloví a samizdatoví debutanti 385
- Próza undergroundu 389
- Autenticitní literatura 391
- Próza ve službě socialismu 395
- Pokus o kompromis 399
- Bohumil Hrabal 402
- Hledání výpovědi v souřadnicích povoleného 405
- Historická próza 410
- Populární literatura 414
- Prózy předznamenávající budoucí poetiky 418

Drama 422

- Souvislosti divadelního života 423
- Metamorfóza absurdního dramatu v disidentské
dramatice 427
- Tradičnější podoby neoficiální dramatiky 430
- Dramatická tvorba autorů žijících v exilu 433
- Pokračování a proměny divadel malých forem 434
- Proměna dramatického textu a divadla za normalizace 438
- Drama pod tlakem moci 440
- Drama historických alegorií 446
- Návrat k modelové hře 449
- Monodrama 451
- Dramatizace a adaptace v divadlech studiového typu 452
- Divadlo před listopadem 1989 457

Poznámka 459

Seznam zkrácených názvů divadel 461

Výběrový přehled literatury 464

- Lexikografické a bibliografické práce 469
- Internetové zdroje 470
- Bibliografické databáze 470

Jmenný rejstřík 472